

Arbejdsgruppen om ændring af den kirkelige struktur

Dato: 3. januar 2006
Dok. Nr.: 269264

Provstens opgaver

1 Indledning

Foruden at varetage en sognepræstetjeneste varetager provsten i dag en række andre opgaver, der systematisk kan opdeles i følgende grupper:

1. Gejstligt mellemtilsyn under biskoppen.
2. Tilsyn med kirker, kirkegårde og præstegårde m.v.
3. Administrativ melleminstans mellem biskoppen og provstiets præster og menighedsråd.
4. Født medlem af og forretningsfører for provstiudvalget.
5. Landemode.

I arbejdsgruppens oplæg ”Modeller for ansættelsesforhold for ”fremtidens provst”” er der beskrevet fordele og ulemper ved forskellige modeller for provstens ansættelse. I dette oplæg indgår derfor i relation til selve ansættelsesforholdene alene den forudsætning, at sognepræstetjenesten fortsat bør udgøre en væsentlig del af stillingsindholdet i provstestillingen.

Uanset om provstens ansættelsesform ændres, er der imidlertid grund til at kigge nærmere på provstens nuværende opgaver, hvorledes de kan forventes at udvikle sig, og i hvilket omfang provsten kan frigøres for nogle af de nuværende opgaver, herunder i hvilket omfang disse med fordel kan placeres på andre stillinger eller myndigheder, og derved skabe plads for provstens varetagelse af nye opgaver.

Det må således være sigtelinien, at rent administrative opgaver om muligt flyttes til andre myndigheder, således at der bliver plads i provstestillingen til en styrkelse af præste- og tilsynsfunktionen, fx i form af bedre muligheder for coaching, konfliktløsning og god gejstlig ledelse.

I den forbindelse er det vigtigt at sondre mellem opgaver, hvor provsten udøver en myndighed og træffer beslutning, og opgaver, hvor provstens rolle mere er at være inspirator eller tovholder i forhold til fx samarbejde mellem sogne.

I det følgende beskrives alene myndighedsopgaverne.

I afsnit 2 beskrives provstens tilsyn med provstiets præster. Dette afsnit er opdelt i to underafsnit, nemlig et der beskriver de opgaver, der ikke foreslås ændret, og et der beskriver de opgaver, der stilles forslag om at ændre ved. Det bemærkes dog, at provstens funktion i forbindelse med ferieplanlægning, sygdom og administration af rådighedsordningen mest hensigtsmæssigt behandles samlet, hvorfor disse opgaver alle er behandlet i afsnit 2.2 om opgaver der ændres, selvom der kun stilles forslag om ændring af en del af administrationen af disse opgaver.

I afsnit 3 beskrives provstens tilsynsopgaver i forhold til kirker og kirkegårde og de foreslåede ændringer heri.

I afsnit 4 beskrives øvrige tilsynsopgaver, der foreslås justeret.

I afsnit 5 beskrives provstens opgaver som sagsbehandler/administrator. Først beskrives de opgaver, som ikke foreslås ændret, og dernæst de opgaver, som foreslås ændret.

I afsnit 6 beskrives provstens deltagelse i landemode, og endelig gives der i afsnit 7 en samlet oversigt over forslagene til ændringer.

1.1 Notat om fordelingen af provstens arbejdsopgaver

Oplysningerne i formand for Provsteforeningen, provst Leif Arffmanns notat om fordelingen af provstens arbejdsopgaver er optrykt som bilag 1. Det skal i den forbindelse fremhæves, at den tidsmæssige opgørelse er udarbejdet på baggrund af Arffmanns egne erfaringer som provst i Vejle Provsti, og at der i provstier med et andet antal præster, kasser og kirker kan være en anden fordeling af tidsanvendelsen.

Hvor opgaven er meget lille (mindre end 1%), er dette anført i det følgende.

2 Provstens tilsyn med provstiets præster

I praksis er det provsten, der introducerer præsterne i deres embede og er nærmeste tilsynsførende med deres embedsførelse.

En del af disse ledelsesfunktioner udøves af provsten efter bemyndigelse fra biskoppen, udtrykkelig eller stiltiende, og en del efter særlig hjemmel.

Funktionerne omfatter i dag:

- gennemførelse af medarbejderudviklingssamtaler med præsterne i provstiet¹,
- gennemførelse af arbejdspladsvurdering,
- tilsyn med præsteboligerne
- første klageinstans vedrørende præster,
- tilsyn med IT-anvendelse og brug af Kirkenettet,
- tilrettelæggelse af præsternes ferier,
- administration vedrørende sygefravær,
- administration af præsternes rådighedsforpligtelse
- tilsyn med førelsen af kirkebøger samt

---

¹ Jf. Kirkeministeriets brev af 29. september 2003. dok.id. 158354, til biskopperne, hvorved der blev indført en 2-årig forsøgsperiode herom, som skal evalueres efter forsøgsperiodens udløb den 1. januar 2006.

- attestation vedrørende godtgørelse af befordring m.v. (behandles under pkt. 5.3).

2.1 Tilsynsopgaver/adm. ledelsesopgaver i forhold til provstiets præster, som ikke foreslås ændret/tilpasset

2.1.1 Gennemførelse af MUS med provstiets præster (tilsyn)

Nugældende regler

I 2003 blev der indført en 2-årig forsøgsordning, hvorefter provsterne på begæring fra præsterne skal føre medarbejderudviklingssamtaler med disse.

Overvejelser

Ordningen skal evalueres ved forsøgsperiodens udløb den 1. januar 2006. Eventuelle ændringer af ordningen derfor bør afvente evalueringen. Der er imidlertid en række forhold, der allerede nu taler for, at provsten fortsat bør have ansvaret for afholdelsen af medarbejderudviklingssamtaler med præsterne.

For det første omfatter MUS præstestillingen i sin helhed, det vil sige både almindelige ansættelsesretlige forhold og forhold vedrørende det gejstlige tilsyn. Det er derfor nødvendigt, at samtalerne gennemføres med en person, der repræsenterer såvel ledelse som tilsyn. Opgaven er både en central og væsentlig del af provstens opgaver.

For det andet taler selve aftalen om MUS og praktiske forhold for, at MUS fortsat afholdes af provsten. I aftalen om MUS er det således forudsat, at samtalen gennemføres af den daglige nærmeste leder. Provsten er præstens nærmeste tilsyn og dermed også den person, der har det mest indgående lokal- og personkendskab, og selv om arbejdet som præst i en række henseender tilrettelægges selvstændigt af præsten selv, er der dog også en række forhold, hvor provsten udøver en ledelsesfunktion i forhold til præsten. Netop disse forhold er afgørende ikke mindst i forhold til medarbejderudviklingssamtalens mere fremadrettede perspektiv, der handler om udviklingsmuligheder og udviklingsønsker i forhold til præstens arbejde. Udviklingssamtalen kan kun med mening føres med en person, som gennem sin ledelseskompetence har indflydelse på disse forhold.

Hertil kommer at provsten i forhold til biskoppen/stiftet, som er et alternativ til provstens varetægelse af opgaven, alt andet lige må antages at have et bedre kendskab til de konkrete udfordringer, den enkelte præst står over for i sit daglige arbejde. Det vil endvidere være urealistisk på grund af tidsforbruget, hvis biskoppen skulle varetage medarbejderudviklingssamtaler med samtlige præster i stiftet.

For det trejde har det i de seneste år vist sig, at stifterne bruger en del ressourcer på at yde forskellige former for bistand til præster, forårsaget af arbejdsrelaterede problemer, der ofte kunne være løst hurtigere og bedre, hvis man havde kendt til problemerne på et tidligere tidspunkt. Indførelse af medarbejderudviklingssamtalerne og fastholdelsen af ansvaret for disse hos

provsten vil kunne medvirke til, at eventuelle problemer i øget omfang kan tages i opløbet.

2.1.2 Gennemførelse af arbejdspladsvurdering (tilsyn)

Nugældende regler

Det er provsten, der sammen med sikkerhedsrepræsentanten og i samarbejde med præsten skal forestå arbejdspladsvurdering for præster, jf. § 4, stk. 3, og § 5 i Kirkeministeriets cirkulære om arbejdspladsvurdering for præster og provster².

Overvejelser

Arbejdspladsvurderingen indeholder en stillingtagen både til det fysiske og til det psykiske arbejdsmiljø, hvorfor der er sammenhæng mellem dette tilsyn, afholdelsen af medarbejderudviklingssamtaler, der varetages af provsten, jf. afsnit 2.1.1., samt tilsynet med præsteboligen, jf. afsnit 2.1.3. Dette afspejles blandt andet ved, at arbejdspladsvurderingen, hvis der er enighed mellem provsten, sikkerhedsrepræsentanten og præsten, kan foretages i forbindelse med provstesynet, jf. bemærkningerne til § 4, stk. 1, i cirkulære om arbejdspladsvurdering for præster og provster. Om det er hensigtsmæssigt afhænger dels af praktiske forhold omkring synet, dels af fristerne for arbejdspladsvurderings gennemførelse.

Både arbejdspladsvurderingen og MUS er klare ledelsesmæssige/arbejdsgiver opgaver, hvor arbejdspladsvurderingen indebærer en yderligere mulighed for, at provsten så tidligt som muligt bliver bekendt med eventuelle konflikter og dermed får mulighed for at kunne medvirke til en løsning af disse.

Provsten har herudover i kraft af sin erfaring som sognepræst indsigt i de særlige forhold, der gør sig gældende, når arbejdspladsen samtidig er bolig, det vil sige vægtningen af hensynene til præstens privatliv og familie på den ene side og hensynet til, at præstens arbejdsopgaver kan udføres under forsvarlige forhold på den anden side.

Medlemmer af de lovpligtige sikkerhedsorganisationer skal deltage i en ligeledes lovpligtig arbejdsmiljøuddannelse. Det er tidligere anslået, at udgifterne forbundet hermed er ca. 10.000 kr. pr. deltager. En overførelse af ansvaret for gennemførelse af arbejdspladsvurderinger til stiftet vil medføre, at der på ny må afholdes udgifter til de pågældendes deltagelse i sådan uddannelse.

Af ovennævnte årsager er det ikke hensigtsmæssigt at frigøre provsten for denne opgave.

---

² Kirkeministeriets cirkulære af 14. december 2005 om arbejdspladsvurdering for præster og provster.

2.1.3 Tilsyn med præstegårde (tjenesteboliger)

Nugældende regler

Provsten har i medfør af cirkulære af 17. december 2003 om tjenestebolig for folkekirkens præster en række beføjelser vedrørende tjenesteboligerne.

Således fremgår det af cirkulærets § 1, stk. 3, at provsten skal have lejlighed til at udtale sig, inden Kirkeministeriet træffer afgørelse om fritagelse fra tjenesteboligpligten.

Af cirkulærets § 8 fremgår det, at der under ledelse af provsten skal afholdes syn over boligen ved indflytning og fraflytning, og der afholdes endvidere provstesyn over tjenesteboligen efter de samme regler, som gælder for kirker, jf. cirkulærets § 25, stk. 3.

Overvejelser

Tjenesteboligen er et centralt ansættelsesvilkår for præsten, og derfor er det af stor betydning, at arbejdsgiveren har indflydelse på præstens boligmæssige forhold. Dette er blandt andet sikret ved, at menighedsrådets beslutning om køb, salg, istandsættelse m.v. skal godkendes af en anden kirkemyndighed.. Godkendelseskompetencen er i dag placeret hos provstiudvalget, der i forbindelse med behandlingen af det konkrete projekt kan stille krav til sagens oplysninger – herunder krav om sagkyndige erklæringer og besigtigelse.

Med reglerne om arbejdspladsvurdering er der fastsat regler om arbejdsgiverens løbende tilsyn med tjenesteboligen ”tjenstlige del” ved siden af reglerne om menighedsrådenes syn og provstesynet. Arbejdspladsvurderingen kan som nævnt i afsnit 2.1.2. foregå samtidig med provstesynet, hvis der er enighed mellem provst, sikkerhedsrepræsentant og præsten om dette. Det betyder reelt at provsten foretager to typer syn af tjenesteboligen ”tjenstlige del”.

Provstesynet kan således siges primært at tilgodese den ”private del” af tjenesteboligen og har set i dette lys sin selvstændige berettigelse. Da arbejdspladsvurderingen indeholder en stillingtagen til både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø er der endvidere sammenhæng mellem de to former for tilsyn af boligen samt til afholdelsen af medarbejderudviklingssamtaler. På denne baggrund stilles der derfor ikke forslag om ændring af tilsynet med tjenesteboliger.

2.1.4 Første klageinstans vedrørende præster (tilsyn)

Nugældende regler

Provsten udøver tilsyn på biskoppens vegne og har endvidere et selvstændigt ansvar for den gejstlige betjening i provstiet, hvorfor provsten har pligt til at reagere på signaler om, at der er problemer med en præst.

Overvejelser

Provstens opgave som biskoppens/arbejdsgivers stedfortræder træder tydeligt frem i forhold til denne opgave. Klagebehandlingen kan således anses for at være en af provstens ledelsesmæssige opgaver, hvilket tilsiger, at opgaven bør forblive hos provsten. Hertil kommer retssikkerhedsmæssige og funktionelle hensyn, der peger i samme retning.

2.1.5 IT-anvendelse og brug af Kirkenettet (tilsyn)

Nugældende regler

Cirkulære om sikkerhedsforanstaltninger i Kirkenettet af 1. maj 2004 tillægger provsten en klar cheffunktion som lokal sikkerhedsansvarlig for præsternes brug af Kirkenettet.

Overvejelser

Den sikkerhedsansvarlige har til opgave at tildele, ændre og fratage autorisationer samt at sikre, at oplysningerne i Kirkenettet ikke misbruges eller kommer til uvedkommendes kendskab, at lokalerne, hvori der sker behandling af data, er indrettet med henblik på at forhindre uvedkommende adgang til oplysningerne, og at brugerne overholder de gældende regler og sikkerhedsforskrifter.

Det påhviler således også den sikkerhedsansvarlige at afgive påtale, hvis regler og forskrifter ikke overholdes, samt at give IT-kontoret meddelelse om behov for spærring af autorisation, hvis tilsidesættelse af sikkerhedsforskrifterne fortsat finder sted efter afgivet pålæg. Der er her tale om klare cheffunktioner, hvorfor ansvaret for IT-sikkerheden generelt opfattes og kategoriseres som en ledelsesfunktion. Dette taler for, at tilsynet med IT-anvendelse og brug af Kirkenettet fortsat bør høre under provsten. Hertil kommer, at provsten ofte på forhånd er involveret i ansættelsesproceduren af præster, og derfor ikke behøver at foretage sig noget aktivt for at blive bekendt med, hvorvidt der er anledning til udstedelse/fratagelse af autorisationer.

Af ovennævnte årsager er der samlet set ikke anledning til at frigøre provsten for denne opgave. For så vidt angår det skønnede tidsforbrug, der medgår til udførelse af tilsynet, kan det dog overvejes, om dette vil kunne nedsættes ved en ændret organisering af arbejdet.

2.2 Tilsynsopgaver/administrative ledelsesopgaver i forhold til provstiets præster, som foreslås ændret/tilpasset

Blandt de administrative ledelsesopgaver for provsten er tilrettelæggelse af præsternes ferie, administration af sygefravær og administration af rådighedsordningen for præster, der alle vedrører fordelingen af arbejdet mellem provstiets præster. Provstens rolle kan i den forbindelse defineres som arbejdsgiverens lokale repræsentant. Det er ikke hensigten med en ændret varetagelse af disse opgaver at ændre ved det ledelsesmæssige ansvar,

der fortsat bør påhvile provsten. Derimod er det hensigten at give mulighed for, at præsterne kan få medindflydelse på visse af de planlægningsmæssige aspekter af denne ledelsesopgave.

2.2.1 Tilrettelæggelse af præsternes ferie (administrativ ledelse)

Nugældende regler

Det er i dag provstens ansvar, at den kirkelige betjening i provstiet også fungerer i ferieperioder. Provsten kan derfor godkende eller kræve ændring af tidspunktet for ferieafholdelse af hensyn til tjenestens varetagelse. Provsten vil også i yderste fald, med klageadgang til biskoppen, konkret kunne placere eller beramme ferieafholdelse for de enkelte præster.

Tilsvarende gælder m.h.t. afholdelse af fridage og friweekender - nemlig at provsten sikrer den fornødne bemanning under den pligtige fridagsafvikling.

Overvejelser

Det ledelsesmæssige ansvar for tilrettelæggelse af ferie og afholdelse af fridage bør fortsat påhvile provsten, fordi denne er arbejdsgiverens lokale repræsentant i forhold til præsterne.

Derimod er der ikke tungtvejende grunde til, at selve planlægningen skal foretages af provsten. Det kunne derfor være en mulighed, at præsterne som udgangspunkt, evt. inddelt i større grupper, selv administrerer ferie- og fridagsplanlægningen. En sådan mulighed for selvstændig planlægning skal kombineres med en forpligtelse til løbende at holde provsten og tjenestestedet (kirken) orienteret om resultatet af præsternes tilrettelæggelse af ferieafvikling og afholdelse af fridage.

Fastholdelsen af provstens ledelsesansvar kan fx synliggøres ved, at provsten forpligtes til at udarbejde de eventuelle lokale retningslinier for præsternes ferie- og fridagsplanlægning. Retningslinierne skal tage de fornødne hensyn til tjenestens tarv og gældende ferieregler.

Provsten vil derimod alene blive inddraget i selve planlægningen, hvor det ikke er muligt for præsterne at blive enige om ferie- og fridagsplanlægningen.

Ordning vil således indebære øget indflydelse og ansvar for præsterne for pastoratets betjening som helhed samtidig med, at provsten lettes for en koordinerende opgave. Ordningen kan bl.a. være medvirkende til at udjævne forskellen mellem by- og landpræster, idet stillingerne ofte har en forskellig vægtning af de til præsten hørende opgaver. Bypræsterne kan fx aflaste landsbypræsterne ved at afholde visse af landpræsternes gudstjenester, mens landpræsterne kan aflaste bypræsterne ved fx at tage sig af begravelsessager. Ordningen kan også give anledning til, at en gruppe af præster kan mødes med henblik på tilrettelæggelse af samarbejder, og dermed virke stimulerende for øget samarbejde på tværs af sognegrænserne, samt generelt øge det kollegiale fællesskab præsterne imellem.

Derimod fjernes provstens ledelsesmæssige ansvar for ferietilrettelæggelsen som nævnt ikke.

Ordningen kan være frivillig, således at der blot gennem vejledning gøres opmærksom på, at dette er et område, hvor provsterne på eget initiativ kan nedbringe deres arbejdsbyrde. Forslaget bør evt. suppleres med udvikling af IT-værktøj/IT-vejledning til præsternes selvstændige planlægning.

Den beskrevne ordning anvendes allerede flere steder, blandt andet på Hindsholm og i Kolding.

2.2.2 Administration af sygefravær (administrativ ledelse)

Nugældende regler

Sygemeldinger skal indgives til provsten, der dels skal sikre, at tjenesten bliver varetaget under sygdommen, dels skal føre sygedagsliste for den ansatte af ansættelsesretlige grunde.

Denne klart personaleadministrative funktion indebærer, at provsten for eksempel har en handlepligt ved oversygelighed .

Provsten vil således have både ret og pligt til at interessere sig for sagen og fra præsten indhente de fornødne oplysninger og eventuelt tage en samtale med ham/hende om, hvilke problemer der måtte ligge bag fraværet.

Overvejelser

Netop den omtalte handlepligt understreger, at der er tale om en klar ledelsesopgave. Under hensyn hertil bør det fortsat være provsten, der skal modtage underretning om sygefravær og føre lister derfor, ligesom det i sagens natur alene kan være provsten, der skal reagere i tilfælde af oversygelighed.

Derimod er der ikke tungtvejende grunde til, at udpegningen af den præst, der under fraværet skal betjene pastoratet, henhører under provsten. Der vil således principielt ikke være noget til hinder for, at sikringen af, at tjenesten varetages under sygdom af kortere varighed, foretages ved præsternes egen planlægning af ”vikarordninger”, således at provsten alene involveres, såfremt den af præsterne selv udpegede vikar også er forhindret. Dette vil kunne medføre en lettelse af provstens arbejdsbyrde. En forudsætning for at benytte en sådan model vil dog være, at provsten og tjenestestederne (kirkerne) holdes behørigt orienteret om den konkrete vikarplanlægning.

Det vil endvidere være provsten, der inddeler præsterne i de nævnte planlægningsgrupper af en vis størrelse og dermed også provstens ansvar at sikre, at vikarforpligtelserne fordeles ligeligt, så ingen rammes unødigt hårdt.

2.2.3 Administration af præsternes rådighedsforpligtelse (administrativ ledelse)

Side 9
Dokument nr. 269264

Nugældende regler

Rådighedsordningen har siden 1971 medvirket til at udjævne arbejdet i præsteembederne og kan bestå i betjening af anden præstestilling under ledighed, under en præsts længerevarende sygdom, i deltagelse i bistandsordninger for præster – eller provster – i andre pastorater, samt i betjening af særlige institutioner.

Provsten leder og fordeler tjenesten under rådighedsordningen og sikrer i samråd med tillidsrepræsentanten, at arbejdet fordeles efter de fastlagte kriterier.

Overvejelser

Rådighedsordningen bruges for eksempel til at sikre betjeningen af et præsteembede ved længerevarende sygdom, eller hvor en ledig stilling ikke umiddelbart kan forventes besat, herunder ved konstitution.

Såvel hensynet til, at menigheden sikres en løbende betjening, som hensynet til, at den enkelte præst ikke i urimelig grad belastes ved i længere tid at skulle betjene et ekstra præsteembede, vil ofte være mere tungtvejende end de hensyn, som fx gør sig gældende ved planlægningen af feriebetjeningen, hvor fraværet er af kortere varighed. Der er således tale om en udpræget ledelsesmæssig opgave. På den baggrund bør såvel ansvaret og den konkrete planlægning fortsat være hos provsten, der med sit kendskab til det samlede provstis ressourcer har forudsætninger for at varetage opgaven.

2.2.4 Tilsyn vedrørende kirkebøgernes førelse

Nugældende regler

Provsten fører tilsyn med kirkebøgernes førelse og kan give bindende pålæg til præsten, herunder i yderste fald indstille til biskoppen, at kirkebogsførelsen indtil videre tages fra en kirkebogsfører. Provsten har i den forbindelse også et veto med hensyn til ansættelse af en præstesekretær og kan i yderste fald forlange en præstesekretær afskediget. Noget lignende vil efter forholdets natur kunne forekomme i forhold til en kordegn.

Som det mindre i det mere vil provsten naturligvis kunne kræve, at de dagligt ansvarlige for ministerialbøgernes førelse deltager i uddannelse eller efteruddannelse med henblik på at rette op på fejl og mangler.

Overvejelser

For så vidt angår det almindelige tilsyn eller den ”praktiske del af tilsynet” med kirkebogsføringen forslås det, at denne funktion i stedet tillægges en erfaren kirkebogsførende sognepræst i provstiet.

Den tilsynsførende præst skal dog ikke kunne give bindende pålæg til præsten eller beslutte, at vedkommende skal fritages for kirkebogsføringen. I

disse situationer må der afgives en indstilling til provsten, som præstens nærmeste gejstlige tilsyn, om behovet for tjenstlige skridt. Det bør således fortsat være provsten, der giver bindende pålæg og i yderste fald indstilling til biskoppen om fratagelse af kirkebogsføringen.

Der er derfor tale om en adskillelse af de praktiske administrative dele af tilsynet og den ledelsesmæssige del af tilsynet.

Denne opdeling af tilsynet vil tilskynde kompetenceudvikling af præster også inden for de ”verdslige” arbejdsområder, og vil kunne være medvirkende til, at provsten i videre omfang vil kunne koncentrere sig om det gejstlige tilsyn. Ved at bibeholde provstens kompetencer for så vidt angår adgangen til at give pålæg og afgive indstillinger til biskoppen vedrørende evt. fratagelse af kirkebogsføringen, sikres det samtidig, at den ledelsesmæssige del af tilsynet forbliver hos provsten .

3 Ændret tilsyn med kirker og kirkegårde

I dag påhviler det provsten at lede en række lovpligtige syn over kirker og kirkegårde. Provstens opgaver kan i den forbindelse populært betegnes som at sikre sammenhæng mellem ”kalk og kors”.

3.1 Afleveringssyn

Nugældende regler

Før en ny kirke indvies, skal der afholdes et afleveringssyn efter regler, der fastsættes af kirkeministeren, jf. § 2, stk. 2, i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde³. Afleveringssynet afholdes af provsten og en af Kirkeministeriet udpeget sagkyndig arkitekt, jf. § 1, stk. 1, i bekendtgørelse om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde⁴.

Overvejelser

Der er i perioden 1980-2005 bygget i alt 58 kirker, hvilket svarer til påbegyndelse af lidt mere end 2 kirkebyggerier pr. år i samme periode.

Antallet af afleveringssyn er således yderst begrænset, hvorfor en flytning af denne opgave ikke vil være medvirkende til en aflastning af provsten.

---

³ Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, jf. lovbekendtgørelse nr. 454 af 11. juni 1992, som ændret ved lov nr. 433 af 1. juni 1994, lov nr. 391 af 22. maj 1996 og lov nr. 437 af 10. juni 2003.

⁴ Bekendtgørelse nr. 527 af 19. juni 1992 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde, som ændret ved bekendtgørelse nr. 123 af 18. marts 2003 og bekendtgørelse nr. 970 af 2. december 2003.

3.2 Tilsyn med kirker og kirkegårde

3.2.1 Nugældende regler om selvejende kirker

Med ikke over 3 års mellemrum skal provsten og en bygnings sagkyndig person, der er valgt af provstiudvalget, deltage i menighedsrådets årlige syn over kirken og kirkegården, jf. § 26 i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. Provsten kan foranledige, at udførelsen af synsudsatte arbejder kontrolleres ved et ekstraordinært syn, jf. lovens § 28, stk. 2, jf. § 31, ligesom provsten i øvrigt kan foranledige afholdt ekstraordinært syn efter reglerne i § 26.

Overvejelser vedrørende selvejende kirker

I forbindelse med indførelsen af lov om syn over kirker, præstegårde m.v. i 1861 blev det understreget, at kirkesynet skulle ”våge over”, at gudstjenesten ikke led ved mangler i kirkens tilstand, eller ved mangler i det tilbehør, som var nødvendigt til gudstjenesten. Synet skulle også sørge for, at kirkens indre levede op til ”fordringen om orden og sømmelighed og sådan bekvemmelighed, som er fornøden til uforstyrret andagt”. Hensynene er videreført i den nugældende lov om folkekirkens kirkebygning og kirkegårde, hvor det i § 1, nr. 1, fremgår, at loven bl.a. har til formål at virke til, at folkekirkens kirkebygninger danner den bedst mulige ramme om menighedens gudstjenester, de kirkelige handlinger og andre kirkelige aktiviteter.

Det er således det gejstlige tilsyn, der betones ved provstens deltagelse i de periodevise syn, mens den bygningskyndiges deltagelse skal sikre, at de verdslige rammer for det kirkelige liv er i forsvarlig stand. Hertil kommer, at provsten er provstiudvalgets ”mand/kvinde på stedet” og på denne vis udgør et væsentligt bindeled mellem menighedsråd og provstiudvalg.

Det bør derfor fortsat være provsten, der sammen med den bygningskyndige deltager i de periodevise syn.

For så vidt angår **tidsrummet mellem afholdelse af provstesynene**, stilles der forslag om at ændre dette sådan, at der alene holdes provstesyn hvert 4. år, svarende til én gang i menighedsrådets funktionsperiode.

I et gennemsnitsprovsti er der efter arbejdsgruppens oplæg til ændring af den kirkelige struktur 23 kirker, hvilket svarer til ca. 8 syn pr. år i henhold til det nugældende interval for synene. Ændres intervallet som anført ovenfor vil dette tal blive nedbragt til ca. 6 syn pr. år.

Endvidere foreslås det, at synsintervallet på 4 år bliver et minimumskrav sådan, at der bliver mulighed lokalt at beslutte at holde ordinært syn oftere – fx hvor det er relevant på grund af kirkens tilstand.

Endelig foreslås det, at provstesynet kun afholdes på de bygninger m.v., der har en gejstlig funktion samt præsternes tjenesteboliger. Dette betyder, at provstesynet begrænses til kirkebygningen, kirkegården, kapeller, præsternes tjenesteboliger og konfirmandstuer. Mandskabsbygninger, toiletter,

sognehuse, forpagtergårde og andre bygninger vil herved alene være undergivet menighedsrådets daglige tilsyn samt menighedsrådets årlige syn.

3.2.2 Nugældende regler vedrørende ikke selv-vejende kirker

Det årlige tilsyn med ikke-selvejende kirker er reguleret af lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårdes kapitel VIII og bekendtgørelsens kapitel 5. Der er i dag 16 ikke selv-vejende kirker. En liste over disse er optrykt som bilag 2.

Synet foretages af kirkens ejer sammen med en bygningskyndig, som ejeren har udpeget, jf. bekendtgørelsens § 42, stk. 1. Det stående udvalg, som menighedsrådet skal nedsætte, og som består af en sognepræst og to af menighedsrådets valgte medlemmer⁵, deltager i det årlige syn af kirken og kirkegården, jf. bekendtgørelsens § 42, stk. 2. Synsforretningen indføres i såvel kirkens protokol som i menighedsrådets beslutningsprotokol, jf. bekendtgørelsens § 43, stk. 1, og tilførslen i kirkens protokol underskrives af kirkens ejer og en af menighedsrådets repræsentanter, jf. § 43, stk. 2. Udskrift af forretningen indsendes snarest muligt til provstiudvalget af kirkens ejer, jf. § 43, stk. 3.

Der afholdes også provstesyn over ikke selv-vejende kirker, jf. bekendtgørelsens § 44, stk. 1. Det stående udvalg, som menighedsrådet skal nedsætte, deltager sammen med provsten, provstiets bygningskyndige og den af ejeren udpeget bygningskyndige. Synsforretningen indføres i kirkens protokol, i menighedsrådets beslutningsprotokol og i provstiets synsprotokol og provsten underskriver samtlige disse tilførsler, jf. bekendtgørelsens § 44, stk. 2.

Overvejelser om ændringer vedrørende ikke-selvejende kirker

I modsætning til hvad der gælder ved årlige syn af selvejende kirker, skal der således udover tilførsel af kirkens protokol ske tilførsel til menighedsrådets beslutningsprotokol. I forbindelse med provstesynet skal der endvidere foretages tilførsel til provstiets synsprotokol, og provsten skal underskrive samtlige disse tilførsler. Årsagen dertil skal findes i ejerforholdet, hvorefter kirkens protokol ikke er frit tilgængelig for andre end ejeren, hvorfor tilførsel til såvel menighedsrådets og provstiets protokol sikrer, at de kirkelige myndigheder til enhver tid kan få adgang til disse oplysninger. Provstens underskrivelse af samtlige protokoller tjener i den forbindelse til sikring af, at oplysningerne er enslydende. Derudover tjener ordningen det formål, at provstiudvalget på denne vis kan få det nødvendige beslutningsgrundlag i forhold til menighedsrådets ønske om at yde økonomisk bidrag til kirkens vedligeholdelse og kirkegårdens drift⁶.

---

⁵ Jf. § 19 i lov om menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 164 af 16. marts 2004.

⁶ Jf. § 2, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. juni 2004.

På denne baggrund findes der ikke at være anledning til at ændre ved ordningen, der ikke indebærer større arbejdsbyrde for provsten. Den foreslåede ændring af det tidsmæssige interval for provstesyn samt begrænsningen af de bygninger, der synes, jf. afsnit 3.2.1., vil dog også få virkning for tilsyn af ikke-selvejende kirker.

3.3 Særligt tilsyn med kirkebygninger

Nugældende regler

Når der afholdes særligt tilsyn over særlige bevaringsværdige kirkebygninger, skal provstesynet være til stede, jf. lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde § 36. Provsten deltager ikke i det særlige kirkesyns afgørelse.

Overvejelser

Bestemmelsen omfatter i dag alene Grundtvigs Kirke i København⁷, og da bestemmelsen således har minimal praktisk betydning, findes der ikke at være anledning til ændringer.

4 Øvrige tilsynsopgaver der foreslås justeret

4.1 Autorisation af kirke- og kirkegårdsprotokoller, sognebåndsløsningsprotokoller, krematorieprotokoller og indsamlingsbog

Nugældende regler

Provsten autoriserer kirkernes og kirkegårdenes protokoller, jf. henholdsvis § 7 og § 12, stk. 1, i lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. Også ved førelse af kirkegårdsprotokollen på EDB skal der ske autorisation af provsten, og provsten har endvidere mulighed for at anmode provstirevisor om at påse, at de etablerede forretningsgange og rutiner vedrørende førelsen af kirkegårdsprotokollen på EDB er betryggende og hensigtsmæssige, jf. afsnit III. A og V i cirkulæreskrivelse vedrørende førelse af kirkegårdsprotokol m.v. på EDB⁸.

Ligeledes autoriserer provsten præsternes protokol over sognebåndsløsninger til og fra ham/hende, jf. 13 i bekendtgørelse om stiftelse og ophør af sognebåndsløsning samt om sognebåndsløseres valgret til menighedsråd⁹.

---

⁷ Jf. Kirkeministeriets brev af 25. november 1994, jr.nr. 4042/92, til Det særlige Kirkesyn.

⁸ Cirkulæreskrivelse nr. 12040 af 8. august 1990 vedrørende førelse af kirkegårdsprotokol m.v. på EDB.

⁹ Bekendtgørelse nr. 58 af 24. januar 1992 om stiftelse og ophør af sognebåndsløsning samt om sognebåndsløseres valgret til menighedsråd, som ændret ved bekendtgørelse nr. 572 af 21. juni 1996.

Provsten autoriserer krematoriets protokoller, jf. § 2, 1. pkt., i cirkulære om udførelse af ligbrænding¹⁰, og har ret til at foretage uanmeldt eftersyn af krematorium, protokoller og attester fra begravelsesmyndigheden, jf. cirkulærets § 3, stk. 2. Evt. førelse af protokollerne på EDB skal ligeledes autoriseres af provsten, som har mulighed for at anmode provstirevisor om at påse, at de etablerede forretningsgange og rutiner vedrørende førelsen af kirkegårdsprotokollen på EDB er betryggende og hensigtsmæssige, jf. afsnit V. B og E i cirkulæreskrivelse vedrørende førelse af kirkegårdsprotokol m.v. på EDB.

Provsten skal endvidere underrettes om, hvem der udgør krematoriets bestyrelse, jf. cirkulærets § 3, stk. 1.

Endelig autoriserer provsten indsamlingsbogen, jf. § 6 i cirkulære om indsamling i kirkerne¹¹.

Det er vurderingen, at opgaven udgør en meget lille del af provstarbejdet.

Overvejelser

For så vidt angår **autorisation** af ovennævnte protokoller og indsamlingsbogen foreslås det, at autorisation afskaffes, såfremt de af Landsforeningen af Menighedsråd udarbejdede protokoller eller andre én gang godkendte protokoller anvendes.

Derimod bør provsten fortsat have mulighed for at anmode provstirevisor om at påse, at etablerede forretningsgange og rutiner vedrørende førelse af diverse protokoller på EDB er betryggende og hensigtsmæssige, ligesom protokoller og indsamlingsbøger fortsat skal kontrolleres i forbindelse med afholdelse af provstesynet.

Endvidere bør provstens adgang til at foretage **uanmeldt eftersyn** af krematorium, protokoller og attester fra begravelsesmyndigheden fastholdes af retssikkerhedsmæssige hensyn. Der er tale om en funktion, som ikke indebærer en større arbejdsmæssig byrde for provsten.

For så vidt angår indberetning om et krematoriums bestyrelses sammensætning bør indberetningen ske direkte til stiftet, der har ansvaret for vedligeholdelsen af KIS.

5 Provstens opgaver som sagsbehandler/administrator

5.1 Provstens medvirken ved ansættelse af præster

Nugældende regler

I henhold til den gældende lovgivning¹² skal provsten varetage følgende opgaver i forbindelse med ansættelse af præster:

---

¹⁰ Cirkulære nr. 221 af 1. december 1975 om udførelse af ligbrænding.

¹¹ Cirkulære nr. 96 af 8. maj 1963 om indsamling i kirkerne.

- lede orienteringsmøde med menighedsrådet på vegne af biskoppen eller deltage i dette efter biskoppens anmodning,
- gennemgå reglerne for stillingens besættelse på biskoppens vegne umiddelbart før indstillingsmødet, samt
- fremsende ansøgningerne og menighedsrådets beslutningsprotokol til biskoppen påført påtegning om sin udtalelse med hensyn til sagens afgørelse.

Overvejelser

Der er ikke anledning til at ændre disse forhold, da provstens lokalkendskab er relevant i rådgivningen af menighedsrådet forud for rådets indstilling. Samtidig vil provstens fortsatte medvirken i disse sager sikre, at menighedsrådets indstilling afgives i henhold til de gældende regler derfor.

5.2 Valg til menighedsråd

Nugældende regler

I forbindelse med valg til menighedsråd skal menighedsrådets beslutningsprotokol sendes gennem provsten til biskoppen, jf. § 22 i lov om valg til menighedsråd¹³, og klager over valget indgives skriftligt til provsten, der efter at have indhentet valgbestyrelsens udtalelse sender sagen til biskoppen, jf. valglovens § 30.

Provsten skal endvidere have underretning om, hvorvidt der skal finde afstemning sted, jf. pkt. 4.2. i valgcirculæret¹⁴, sørge for at menighedsrådets bestilling af valglister og valgkort fremsendes til folkeregisteret, jf. circulærets pkt. 4.2.1., indtaste oplysninger om antal kandidatlistes i den database, der bruges til indberetning til Kirkeministeriet af, hvor der skal være afstemning, jf. circulærets pkt. 4.2.2, samt sørge for indberetning af stemmeprocenten ved valget til Kirkeministeriet, jf. circulærets pkt. 21.2.

Det er vurderingen, at opgaven udgør en meget lille del af provstearbejdet.

Overvejelser

I relation til valg til menighedsråd fungerer provsten således i dag primært som ”postkontor”.

Ved menighedsrådsvalget i 2004 var der mulighed for, at menighedsrådene elektronisk kunne indberette stemmeprocenten til valget til provsten, der herefter alene skulle indtaste oplysningerne i en til formålet udarbejdet database, for de menighedsråd, der ikke benyttede sig af ordningen.

---

¹²§ 10 i lov nr. 310 af 16. maj 1990, som ændret ved lov nr. 390 af 22. maj 1996 og lov nr. 437 af 10. juni 2003, om ansættelse i stillinger i folkekirken og §§ 2, stk. 1, 1.pkt., 2, stk. 2, 1. pkt., 4, stk. 4, 6, 8, stk. 6, 9, stk.1, i bekendtgørelse nr. 120 af 22. februar 2000 om menighedsråds medvirken ved ansættelse i præstestillinger m.v.

¹³ Lov om valg til menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 163 af 16. marts 2004.

¹⁴ Circulære nr. 31 af 16. april 2004 om valg til menighedsråd den 9. november 2004.

Erfaringerne hermed har været særdeles gode, hvilket kombineret med e-dag 2 – og dermed en øget brug af IT hos menighedsrådene - bør betyde, at alle menighedsråd, der er tilmeldt en e-post ordning¹⁵, ved valget i 2008 skal indberette direkte til denne database. Tilsvarende bør gælde i forhold til indberetningen om antallet af kandidatlistor. Tilbage bliver således alene indtastningen for de menighedsråd, der undtagelsesvist ikke selv måtte forestå den elektroniske indberetning. Denne indtastningsopgave foreslås derfor henført til stiftet.

Indsendelse af beslutningsprotokollen vedrørende valgets resultat bør ske direkte til stiftet, der herved hurtigere vil kunne reagere med henblik på biskoppens udskrivelse af nyvalg henholdsvis udfyldningsvalg i tilfælde af, at der enten ikke er indleveret nogen kandidatliste, eller at valget ikke har ført til et fuldtalligt menighedsråd.

Da der endvidere er udarbejdet obligatoriske blanketter til brug for bestilling af valglistor og valgkort hos folkeregistrene, ses der ikke at være noget til hinder for, at menighedsrådene kan stå for direkte fremsendelse af disse til folkeregistrene.

Endelig foreslås det at afskaffe tjenestevejen, for så vidt angår klager over valget, således at disse fremsendes direkte til biskoppen, der sørger for at indhente udtalelse fra valgbestyrelsen.

Provsten vil ved en gennemførelse af ovennævnte forslag herefter ikke have nogle funktioner i relation til menighedsrådsvalg.

5.3 Attestation vedrørende godtgørelse af befordring

Nugældende regler

Præsters kørselsregnskaber skal godkendes af provsten. Med krav om godkendelse følger også muligheden for ”ikke godkendelse”. I forbindelse med kørselsregnskabet er provsten således berettiget til at fastlægge og give anvisning om, hvad der er rammerne for tjenstlig kørsel indenfor de gældende overordnede regler. Opgaven er således pr. definition ikke en ren administrativ/sagsbehandler opgave, men indebærer også en vis grad af ledelse. Som anført nedenfor er opgaven i praksis dog en udpræget kontrolopgave.

Overvejelser

Befordringsgodtgørelsen afholdes i dag af fællesfonden, hvorfor præstens opgørelse heraf indsendes til stiftsøvrigheden gennem provsten med dennes indstilling. I realiteten er provsten således ofte blot elektronisk ”postkontor” på dette område.

---

¹⁵ E-dag 2 indebærer, at Kirkeministeriet ved udgangen af 2006 alene vil forestå elektronisk distribution, hvorfor det må formodes, at menighedsrådene frivilligt vil tilmelde sig e-post ordninger.

Da opgørelse af befordringsgodtgørelse endvidere ofte kan give anledning til fortolkningsmæssige vanskeligheder, foreslås det, at opgaven vedrørende modtagelse og godkendelse af kørselsregnskaber henføres til biskoppen/stiftsadministrationen, der også på grund af et større antal sager bedre vil kunne opnå den nødvendige kritiske masse. Ændringen vil kunne medvirke til en mere smidig og hurtig sagsgang, sikre en ensartet praksis for stiftet som helhed og lette provstens arbejdsbyrde en del. Der vil i givet fald skulle ske ændringer af det nuværende elektroniske indberetningssystem, hvilket indebærer evt. afholdelse af udviklingsomkostninger dertil.

5.4 Gravminderegistrering

Nugældende regler

Til brug ved registreringen udarbejder menighedsrådet og en af vedkommende museumsråd udpeget sagkyndig et forslag, der fremsendes til provsten, jf. lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde § 21, stk. 1, § 30 i bekendtgørelse om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde.

Provsten indsender hvert år indberetning til Kirkeministeriet om, på hvilke kirkegårde registrering har fundet sted i løbet af året, jf. bekendtgørelsens § 31, stk. 3, ligesom provsten skal forelægge sager om uenighed mellem synet og den sagkyndige for kirkeministeren til afgørelse, jf. bekendtgørelsens § 32.

Baggrunden for denne funktion er, at det er provsten og den bygningskyndige, der i forbindelse med provstesynet og med udgangspunkt i menighedsrådets forslag træffer afgørelse om, hvilke gravminder der skal registreres. Følges menighedsrådets indstilling ikke, skal spørgsmålet for så vidt angår de pågældende gravminder bringes til den af museumsrådet¹⁶ udpegede sagkyndiges kendskab, der kan gøre indsigelse overfor provstesynet, jf. bekendtgørelsens § 32. Registreringen er således et led i synsforretningen, hvorfor der i såvel kirke- som synsprotokollen indføres bemærkning om, at registrering har fundet sted i henhold til loven og om antallet af registreringer, jf. bekendtgørelsens § 31, stk. 2.

Det er vurderingen, at opgaven udgør en meget lille del af provstarbejdet.

Overvejelser

Der foreslås, at registret over gravminderegistreringen for fremtiden føres af stifterne, således at såvel menighedsrådet som Nationalmuseet (for så vidt angår kirkegårde, hvor registreringen varetages af Nationalmuseet) sender indberetningen til stiftet i stedet for til Kirkeministeriet.

---

¹⁶ Pr. 1. januar 2007 vil det være kulturministeren, der udpeger den sagkyndige, jf. § 4 i lov nr. 562 af 24. juni 2005 om ændring af museumsloven, bygningsfredningsloven og lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og om ophævelse af lov om regionale faglige kulturmiljøråd.

5.5 Begravelse

Nugældende regler

Når der efter § 3, stk. 2, i lov om begravelse og ligbrænding¹⁷ gives tilladelse til urnenedsættelse på privat grund, skal provsten efter fast praksis anføres som påtaleberettiget i den tinglyste servitut på ejendommen, som er en af betingelserne for, at der gives sådan tilladelse.

Det er vurderingen, at opgaven udgør en meget lille del af provstearbejdet.

Overvejelser

Da ligbrændingsloven henhørte under Justitsministeriet var det den stedlige politimester, der skulle angives som påtaleberettiget¹⁸. Baggrunden for at henlægge påtaleretten til provsten for det provsti, hvori ejendommen er beliggende, i forbindelse med Kirkeministeriets overtagelse af dette lovområde, må i den sammenhæng antages at have været at sikre, at den påtaleberettiget har et vist lokalkendskab¹⁹.

Da provsten i øvrigt ikke er beskæftiget med opgaver i relation til begravelses- og ligbrændingslovgivningen²⁰, kunne det imidlertid overvejes, om ikke begravelsesmyndigheden eller stiftet i stedet bør anføres som påtaleberettiget.

I henhold til § 6 i lov om begravelse og ligbrænding²¹, er sognepræsten på afdødes bopælssted begravelsesmyndighed, medmindre afdøde ikke havde bopæl her i landet. I så fald er er sognepræsten på dødsfaldsstedet begravelsesmyndighed. Antallet af sager, hvor der gives tilladelse til urnenedsættelse på privat grund er yderst begrænset²², hvorfor en overførsel af påtaleretten til begravelsesmyndigheden ikke vil indebære en belastning af denne.

Det er dog ikke altid, at nedsættelsesstedet er beliggende indenfor begravelsesmyndighedens område, således som begravelsesmyndigheden fastlægges i henhold til lovens § 6. Det bør derfor i givet fald være begravelsesmyndigheden i eller stiftet for det sogn, hvori ejendommen er beliggende, der angives som påtaleberettiget.

Idet stiftet generelt besidder sagkundskab vedrørende det danske tinglysningsystem, og idet stiftet er en mere geografisk entydig myndighed

---

¹⁷ Lov nr. 346 af 26. juni 1975 om begravelse og ligbrænding.

¹⁸ Jf. Betænkning nr. 688 fra 1973 vedrørende revision af begravelsesloven og ligbrændingsloven, side 14.

¹⁹ Hverken betænkning nr. 688 fra 1973 vedrørende revision af begravelsesloven og ligbrændingsloven eller lovforslaget indeholder bemærkninger derom.

²⁰ Jf. dog det anførte vedrørende autorisation af krematorium protokoller m.v.

²¹ Lov nr. 346 af 26. juni 1975 om begravelse og ligbrænding.

²² I perioden 1992-2004 har ministeriet haft i alt 234 sager herom, hvilket svarer til et gennemsnit på 18 sager pr. år.

end begravelsesmyndigheden, forslås det, at opgaven som påtaleberettiget i forhold til disse servitutter henlægges til stiftet for det sogn, hvori ejendommen er beliggende.

5.6 Godkendelse af lokaler til konfirmationsforberedelse

Nugældende regler

Konfirmationsforberedelsen finder normalt sted i præstegårdens eller kirkens konfirmandstue. Hvor forholdene gør det ønskeligt, kan forberedelsen efter anmodning fra præsten med menighedsrådets tilslutning henlægges til et andet af provsten godkendt lokale, jf. § 8, stk. 1, i anordning om konfirmation²³. Efter menighedsrådenes bestemmelse kan konfirmationsforberedelsen finde sted i indtil 2 af pastoratets sogne eller kirkedistrikter. Dog må menighedsrådet i annekssognet (kirkedistriktet) i så tilfælde stille et af provsten godkendt lokale til rådighed, jf. anordningens § 8, stk. 2.

Det er vurderingen, at opgaven udgør en meget lille del af provstearbejdet.

Overvejelser

Idet også menighedsrådet er underlagt lov om elevers og studerendes arbejdsmiljø²⁴, ses der ikke at være grund til, at denne godkendelsesprocedure opretholdes.

5.7 Født medlem af og forretningsfører for provstiudvalget

Nugældende regler

Provsten er født medlem af provstiudvalget, jf. § 17a, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi²⁵. Provsten virker som udvalgets forretningsførende medlem og drager omsorg for udførelsen af udvalgets beslutninger, jf. lovens § 17a, stk. 4.

Provstiudvalget kan efter nærmere vedtagelse bemyndige provsten til at ekspedere en konkret sag eller bestemte arter af sager. Der henvises til bekendtgørelse nr. 972 af 3. december 2003 om provstiudvalgenes virksomhed § 1, stk. 3.

Denne opgave udgør ca. 1/3 af provstearbejdet. Det er anslået, at ca. 10 % af provstearbejdet er provstiudvalgsmøder, 3,5 % er specielle besigtigelser i forbindelse med provstiudvalgsmøder, 7,5 % er særligt arbejde i forbindelse med budgetlægning, 2,5 % er særligt arbejde i forbindelse med regnskab og 10 % er forfaldende arbejde, korrespondance m.v. i forbindelse med provstiudvalgsmøder.

Overvejelser

²³ Anordning nr. 744 af 2. december 1989 om konfirmation.

²⁴ Lov nr. 166 af 14. marts 2001 om elevers og studerendes arbejdsmiljø.

²⁵ Lov om folkekirkens økonomi, jf. lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. juni 2004.

Provsten er det eneste lønnede medlem af udvalget, beskæftiger sig på daglig basis med provstiets forhold og har derfor også den direkte og jævnlige kontakt til provstiudvalgets sekretær. Derfor bør det fortsat være provsten, der er udvalgets forretningsfører. Provstens arbejde som medlem af provstiudvalget vil næppe blive mindre omfattende, men muligvis vil fordelingen af den tid, som provsten anvender i provstiudvalgsregi blive anderledes.

Det bemærkes i den forbindelse, at provsten ikke behøver at være formand for provstiudvalget, og at tendensen i dag er, at der et stigende antal steder vælges formand blandt de valgte medlemmer af provstiudvalget. Der er således i dag 18 provstiudvalg, hvor formanden er valgt blandt de valgte medlemmer²⁶.

Det kan endvidere overvejes, om en del af de praktiske opgaver med budgetarbejdet, regnskabsaflæggelse, forefaldende opgaver m.v. kan overføres til provstisekretæren, som kvalificeres til dette gennem kompetenceudvikling.

6 Landemode

Provsten deltager i det ordinære landemode, også kaldet provstemode, der afholdes en gang om året i hvert stift, jf. forordning af 1. maj 1618 og DL 2-16-11. Det ordinære landemode har traditionelt haft til formål at skabe overblik over de i årets løb udkomne love, anordninger, ministerielle skrivelser mv. af betydning for stiftet, at gennemgå og godkende de under landemodet henhørende regnskaber og at drøfte kirkelige anliggender.

Landemodet som institution bør fastholdes, men da den teknologiske udvikling fx har gjort punktet på Landemode vedrørende overblik over de i årets løb udkomne love, anordninger, ministerielle skrivelser m.v. overflødig, kan der være grund til at overveje, hvorvidt emnerne og opgaverne for landemode trænger til en justering. Helt overordnet bør emnet for det ordinære landemode fortsat være drøftelse af kirkelige anliggender, men der kunne evt. ske en øget fokusering på drøftelse af ledelsesspørgsmål for stiftet som helhed, herunder erfaringsudveksling omkring afholdelse af medarbejderudviklingssamtaler, udarbejdelse af APV, samarbejder, efteruddannelse, visioner for fremtiden i stiftet m.v. Dette er allerede sket i praksis.

Provstens deltagelse i landemodet vil således fortsat være af væsentlig betydning.

---

²⁶ Provstiudvalgene i Nørrebro, Vesterbro, Bornholms Vestre, Bornholms Østre, Amagerbro, Amagerland, Helsingør Dom, Ballerup-Værløse, Kgs. Lyngby, Lolland Østre, Falster Vestre, Aalborg Budolfi, Viborg Dom, Horsens-Gedved, Ebeltoft-Rosenholm-Rønde, Frijsenborg og Århus Vestre samt Haderslev Domprovsti.

7 Samlet oversigt

Ovennævnte forslag indebærer, at provsten for fremtiden ikke skal autorisere diverse protokoller, deltage i valg til menighedsråd, behandle ansøgninger om befordringsgodtgørelse, være påtaleberettiget vedrørende urnenedsættelser på privat grund eller godkende konfirmandlokaler.

Samlet er det anslået, at det på årsbasis vil medføre en besparelse på minimum 6 % af provstens arbejdstid.

Endvidere stilles der forslag om, at provsten kan fritages for en række opgaver i forbindelse med planlægning af præsters ferier, koordinering i forbindelse med sygdom, og tilsynet med kirkebøgerne, at intervallerne mellem provstesyn af kirker og kirkegårde m.v. gøres større og at provstesynet reserveres bygninger m.v. med en gejstlig funktion.

Dette må som minimum kunne forventes at udgøre en yderligere besparelse på ca. 14 %. Der er ved vurderingen taget højde for, at det kun er nogle opgaver vedrørende planlægning af ferie/betjening under sygefravær, der flyttes.

Dette vil betyde en lettelse på minimum 20 % i provstearbejdet. Hertil kommer forslagene om administrativt enklere procedurer for IT-tilsynet samt forslag om kompetenceudvikling af provstisekretæren, som vil gøre denne i stand til at overtage noget af provstens nuværende arbejde. Lettelsen af provstens arbejdsbyrde må derfor forventes at være større.

Overordnet set vil ovennævnte forslag således kunne medvirke til, at provstefunktionen fordeles mere ligeligt mellem to hovedopgaver:

1. provsten som tilsynførende (tilsynet med præsterne, herunder arbejdspladsvurdering samt MUS, og tilsynet med kirker og kirkegårde) og
2. provsten som medlem af og forretningsfører i provstiudvalget.

BILAG 1

Notat om fordelingen af provstens arbejdsopgaver

Opgørelsen er beregnet ud fra egen situation som provst i Vejle Provsti.

På årstimebasis udgør provstens arbejdsforpligtelser ca. 1000 timer eller derover og er således mere end den sognepræstelige del.

Opdelingen er taget efter ”Provsternes opgaver” af 25. maj 2005, dok. nr. 240807. Denne opdeling er i nogle tilfælde i det nedenstående specificeret og kommenteret.

Nogle af arbejdsopgaverne udføres ikke hvert år, men er så udregnet på årsbasis. Således er f. eks. tilsynet med præsterne i henseende til bolig, APV og DNK sat til 18 % i de år, hvor synene finder sted, og da de finder sted hvert andet år, er tallet delt med 2.

Arbejdsbeskrivelse:	Procentdel på årsbasis
Medvirke ved ansættelse af præster	3,5
Tilrettelæggelse af præsternes ferie og fridage m.v.	7,5
Rådighedsordning, ledighed m.v.	2,5
Sygefravær	5,0
Klager og problemer	5,0
Tilsyn m. bolig, APV + DNK	10,0
– Fordelt på følgende måde:	
○ Tilsyn med bolig: 3,0	
○ APV: 3,0	
○ DNK: 3,0	
Befordring	5,0
IT ansvarlig m.v.	5,0
Som separat arbejdsområde eller fordelt på ovennævnte: MUS	10,0
Som separat arbejdsområde eller fordelt på ovennævnte: Provstisamråd og andre møder med præster i provstiet	1,5

Arbejdsgruppen om ændring af den kirkelige struktur

Kirke- og kirkegårdssyn m.v.	5,5
Autorisation af protokoller m.v.	0,5
Gravminderegistrering	0,5
Påtaleberettiget vedr. urnenedsættelse på privat grund	0,1
Godkendelse af konfirmandlokaler	0,2
Forretningsførende medlem af provstiudvalg (i nogle tilfælde formand) Dette arbejdsområde er specificeret således:	
Provstiudvalgsmøder	10,0
Specielle besigtigelser i forbindelse med PU møder	3,5
Særligt arbejde i forbindelse med budgetlægning	7,5
Særligt arbejde i forb. med regnskab	2,5
Tlf. korrespondance, arkivering ud over PU møder	10,0
Valg til Menighedsråd	0,2
Landemøde og provstemøder på stiftsplan	2,5
Kirkeministeriets ajourføringskursus	2,0
I alt:	100,0 %

Leif Arffmann

BILAG 2

**Liste over
ikke-selvejende kirker**

Kirken	Ejerforhold	Stift
Frederiksberg Slotskirke	Ejes af Staten (SES)	KØ
Frederiksborg Slotskirke	Ejes af Staten (SES)	HE
Fredensborg Slotskirke	Ejes af Staten (SES)	HE
Augustenborg Slotskirke	Ejes af Sønderjyllands Amt	HA
Gråsten Slotskirke	Ejes af Staten (SES)	HA
Christiansborg Slotskirke	Ejes af Staten (SES)	KØ
Kronborg Slotskirke	Ejes af Staten (SES)	HE
Børglumkloster kirke	Ejes af godset Børglumkloster	AAL
Kastelskirken	Ejes af Staten (Forsvarsministeriet)	KØ
Sorø Kirke	Ejes af Akademiet	RO
Herlufsholm Kirke	Ejes af Kostskolen	RO
Vemmetofte Klosterkirke	Ejes af Vemmetofte Kloster	RO
Holsteinsborg Kirke	Ejes af Holsteinsborg Gods	RO
Øland Kirke	Ejes af Øland Gods	AAL
Dragsholm Kirke	Ejes af Dragsholm Gods	RO
Skt. Petri Kirke	Ejes af Staten (SES)	KØ